

Wspomnienie o prof. zw. dr. hab. inż. Macieju Gryczmańskim (1937 – 2021)



W Niedzielę Zmartwychwstania Pańskiego 4 kwietnia 2021 roku odszedł wybitny Naukowiec, Ekspert, nasz Nauczyciel, Ojciec naukowy, Kierownik Katedry Geotechniki, Dziekan Wydziału Budownictwa i Przyjaciół.

Wspominamy ważne wydarzenia związane z życiem i pracą śp. Profesora Gryczmańskiego. Urodził się 11 lutego 1937 roku w Kazimierzu, niedaleko Sosnowca. Po uzyskaniu matury w 1954 roku rozpoczął studia na Wydziale Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Politechniki Śląskiej. Po obronie pracy magisterskiej

w 1960 roku uzyskał dyplom magistra inżyniera budownictwa przemysłowego i ogólnego z zakresu mostownictwa i budownictwa podziemnych. Do 1964 roku pracował w Biurze Projektów Energetycznych „Energoprojekt” w Gliwicach, a następnie do 1965 roku na budowie elektrowni „Blachownia w budowie” w Blachowni Śląskiej.

We wrześniu 1965 roku rozpoczął pracę w Politechnice Śląskiej, w Katedrze Mechaniki Gruntów i Fundamentowania, którą kierował doc. Józef Śliwa. W 1973 roku obronił doktorat, którego promotorem był doc. Józef Śliwa. Rozprawa, jako pierwsza w kraju, dotyczyła wykorzystania w geomechanice metody elementów skończonych.

W 1974 roku dr Maciej Gryczmański przeniósł się do Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Opolu, w której zorganizował Zakład Geotechniki i Geodezji, a następnie nim kierował. Pracował w Wyższej Szkole Inżynierskiej na stanowisku do-

centa, a następnie profesora nadzwyczajnego aż do roku 1992. W okresie pracy Profesora w Opolu, w roku 1984 odbyło się kolokwium habilitacyjne na Wydziale Hydrotechniki Politechniki Gdańskiej, a w listopadzie 1984 roku Profesor uzyskał stopień doktora habilitowanego.

W roku 1992 Profesora Gryczmański przeniósł się na macierzysty Wydział Budownictwa, na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze Konstrukcji Budowlanych, a już od października 1994 roku kierował utworzoną Katedrą Geotechniki. Pełnił funkcję Kierownika Katedry aż do roku 2006, czyli do czasu przejścia na emeryturę.

W 1995 roku ukazało się dzieło Profesora: „Wprowadzenie do opisu sprężysto-plastycznych modeli gruntów”. Śp. Profesor był pomysłodawcą i organizatorem seminariów naukowych poświęconych modelom materiałów, w tym przede wszystkim modelom gruntów, oraz modelowaniu numerycznemu z wykorzystaniem metody elementów skończonych.

W 1997 roku śp. Zmarły uzyskał z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej tytuł profesora. Od 1996 roku do 1999 roku pełnił funkcję Dziekana Wydziału Budownictwa, ponadto był wiceprezydentem PKG, od 1994 roku przez 4 kadencje przewodniczył Sekcji Geotechniki przy KILiW PAN.

W okresie od 1993 roku do 2013 roku wypromował 12 doktorów nauk technicznych; za Jego kadencji jako Kierownika Katedry odbyły się 2 kolokwia habilitacyjne zakończone nadaniem pracownikom Katedry stopnia doktora habilitowanego.

Śp. Profesor Maciej Gryczmański w ciągu swojej pracy naukowo-badawczej łączył nieustannie wiedzę z praktyką inżynierską. Od 1989 roku był właścicielem firmy *GEOKONSULTING – Doradztwo i Projektowanie Geotechniczne*.

Nieprzerwanie współpracował z licznymi uniwersytetami w kraju i za granicą, jak również z wieloma przedsiębiorstwami i biurami projektowymi. Uczestniczył w wielu ważnych przedsięwzięciach inwestycyjnych na Śląsku. Zastąpił jako pionier w praktycznych zastosowaniach kolumn kamiennych wykonywanych techniką wymiany dynamicznej, jak również był propagatorem metod wzmacniania słabego podłoża gruntowego pod wieloma obiektami kubaturowymi i liniowymi.

Środowisko naukowe zawsze postrzegało Profesora Gryczmańskiego jako osobę niezwykle życzliwą dla drugich, otwartą,

ciepłą, przyjazną, z wielkim poczuciem humoru oraz wielkim dystansem do samego siebie. Profesor Maciej Gryczmański nigdy nie szczędził czasu i energii na rozmowy na tematy naukowe, zawodowe, ale również na to, aby udzielać dobrych, życiowych rad swoim przyjaciółom, znajomym i młodszym pracownikom nauki.

Dnia 13 kwietnia br. odbyły się uroczystości pogrzebowe śp. Profesora Gryczmańskiego. Nadszedł czas ostatniego pożegnania, ale dla nas współpracowników i wychowanków Profesora był to czas, żeby podziękować zmarłemu Profesorowi za to wszystko, co dla nas uczynił, za to kim dla nas był. Dziękujemy za Jego pracę naukową, dydaktyczną i organizacyjną na rzecz Wydziału, a tym samym Politechniki Śląskiej. Dziękujemy za liczne publikacje naukowe, wykłady i seminaria, za wypromowanych 12 doktorów nauk technicznych, za promowanie młodych pracowników nauki, za wszystkie opinie doktoratów, habilitacji, wniosków profesorskich, za kierowanie przez 12 lat Katedrą Geotechniki, za pełnienie funkcji Dziekana Wydziału Budownictwa. Dziękujemy za Jego pasję, którą była *Geotechnika*. To dzięki niej praca naukowa i zawodowa przynosiła Profesorowi i nam tyle satysfakcji, zadowolenia oraz sukcesów. Słowa podziękowania płyną za prowadzenie nas po trudnych ścieżkach modelowania numerycznego, za wprowadzenie nas w tajniki równań konstytutywnych materiałów, w tajniki modeli gruntów. Wdzięczni jesteśmy za to, że Profesor pokazywał nam, jak łączyć wiedzę teoretyczną z praktyką inżynierską, jak wdrażać pomysły naukowe w geoinżynierię. Dziękujemy śp. Profesorowi za opracowanie podstaw do metody wzmacniania gruntów za pomocą konsolidacji dynamicznej, za Jego „kolumny kamienne”, tak szeroko stosowane w kraju, zwłaszcza w budownictwie drogowym.

Dziękujemy za to, że byliśmy dla Profesora Rodziną; że każdy z nas miał miejsce w Jego sercu. Za Jego zainteresowanie rozwojem naukowym kadry, za dobre rady, opinie, wskazywanie kierunku, w którym powinniśmy dalej podążać w geotechnice.

Dziękujemy za Jego optymizm, uśmiech, pogodę ducha, za to, że kochał życie i czerpał z tego wiele radości i sił. Dziękujemy za bezwarunkowe wsparcie naukowe, za życzliwość, za prostowanie naszych geotechnicznych i zawodowych dróg, za okazywaną nam dobroć. Nadal będziemy czerpać z Jego spuścizny naukowej.

Święty Augustyn wyznaje: „*Stworzyłeś nas bowiem jako skierowanych ku Tobie. I niespokojne jest serce nasze, dopóki w Tobie nie spocznie*”, dlatego z racji uroczystości pogrzebowych śp. Profesora Gryczmańskiego, w Poniedziałek Wielkanocny, była odprawiona Msza św. o pokój Jego duszy.

Śp. Profesor pozostanie w naszych myślach i w naszych sercach, ale również w naszych modlitwach. Pracownicy i Doktoranci Katedry Geotechniki i Dróg z Wydziału Budownictwa Politechniki Śląskiej, jako najcenniejszy dar dla Profesora, ofiarowali Mszę św., którą odprawiono w niedzielę 25 kwietnia br.

Zmarłemu Profesorowi mówimy *Do zobaczenia. Spoczywaj w pokoju!*

Joanna Bzówka

Katedra Geotechniki i Dróg

Wydział Budownictwa Politechniki Śląskiej



Rys. 1. Rada Wydziału Budownictwa – 22 lutego 2017 roku